Κυριακή ΙΕ' Λουκά: Λόγος εις τον Ζακχαίον (Αγ. Αμφιλόχιος, Επίσκοπος Ικονίου)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 19 Ιανουαρίου, 2012

Η Ευαγγελική περικοπή της Θείας Λειτουργίας.
Κατά Λουκάν Ευαγγέλιον Κεφ. Ιθ. 1 – 10.

Τω καιρώ εκείνω, διήρχετο ο Ιησούς την Ιεριχώ, και ιδού ανήρ ονόματι καλούμενος Ζακχαίος, και αυτός ήν αρχιτελώνης, και ούτος ήν πλούσιος, και εζήτει ιδείν τον Ιησούν τίς εστι, και ουκ ηδύνατο απο του όχλου, ότι τη ηλικία μικρός ήν. και προδραμών έμπροσθεν ανέβη επι συκομορέαν, ίνα ίδη αυτόν, ότι εκείνης ήμελλε διέρχεσθαι. και ως ήλθεν επι τον τόπον, αναβλέψας ο Ιησούς είδεν αυτόν, και είπε προς αυτόν, Ζακχαίε, σπεύσας κατάβηθι, σήμερον γάρ εν τω οίκω σου δεί με μείναι. και σπεύσας κατέβη, και υπεδέξατο αυτόν χαίρων. και ιδόντες πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ότι παρά αμαρτωλώ ανδρί εισήλθε καταλύσαι. σταθείς δέ Ζακχαίος είπε προς τον Κύριον, ιδού τα ημίση των υπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοις πτωχοίς, και εί τινός τι εσυκοφάντησα, αποδίδωμι τετραπλούν. είπε δέ προς αυτόν ο Ιησούς ότι σήμερον σωτηρία τω οίκω τούτω εγένετο, καθότι και αυτός υιός Αβραάμ εστιν. ήλθε γάρ ο υιός του ανθρώπου ζητήσαι και σώσαι το απολωλός.

Απόδοση:

Εκείνο τον καιρό, μπήκε ο Ιησούς στην Ιεριχώ και περνούσε μέσα από την πόλη. Εκεί υπήρχε κάποιος, που το όνομά του ήταν Ζακχαίος. Ήταν αρχιτελώνης και πλούσιος. Αυτός προσπαθούσε να δει ποιος είναι ο Ιησούς• δεν μπορούσε όμως εξαιτίας του πλήθους και γιατί ήταν μικρόσωμος. Έτρεξε λοιπόν μπροστά πριν από το πλήθος κι ανέβηκε σε μια συκομουριά για να τον δει, γιατί θα περνούσε από ’κει. Όταν έφτασε ο Ιησούς στο σημείο εκείνο, κοίταξε προς τα πάνω, τον είδε και του είπε: «Ζακχαίε, κατέβα γρήγορα, γιατί σήμερα πρέπει να μείνω στο σπίτι σου». Εκείνος κατέβηκε γρήγορα και τον υποδέχθηκε με χαρά. Όλοι όσοι τα είδαν αυτά διαμαρτύρονταν κι έλεγαν ότι πήγε να μείνει στο σπίτι ενός αμαρτωλού. Τότε σηκώθηκε ο Ζακχαίος και είπε στον Κύριο: «Κύριε, υπόσχομαι να δώσω τα μισά τα υπάρχοντά μου στους φτωχούς και ν’ ανταποδώσω στο τετραπλάσιο όσα έχω πάρει με απάτη». Ο Ιησούς,

απευθυνόμενος σ’ αυτόν, είπε: «Σήμερα αυτή η οικογένεια σώθηκε• γιατί κι αυτός ο τελώνης είναι απόγονος του Αβραάμ. Ο Υιός του Ανθρώπου ήρθε για ν’ αναζητήσει και να σώσει αυτούς που έχουν χάσει το δρόμο τους».

(Επιμέλεια κειμένου: Νικολέτα – Γεωργία Παπαρδάκη)

Λόγος του Αγίου Αμφιλοχίου, Επισκόπου Ικονίου, εις τον Ζακχαίον

Τίποτα δεν παρακινεί τόσον την ψυχή προς ευφροσύνην, όσον ο φόβος του Θεού και η αποχή των κακών, ο δρόμος της μετανοίας και ο τρόπος της εξομολογήσεως. Όθεν και σήμερα ο Δαυίδ εμακάριζεν αυτούς των οποίων συνεχωρήθησαν οι αμαρτίες, φανερώνοντας την φιλανθρωπία του Χριστού, και συγχρόνως προπαρασκευάζοντας τους αμαρτωλούς να προστρέξουν στην μετάνοια. «Μακάριοι», λέγει, «ων αφέθησαν αι ανομίαι, και ων επεκαλύφθησαν αι αμαρτίαι». Όποιος λοιπόν ημπορεί να αισθανθή σαν την πόρνην και τον τελώνην, ας τρέξη στις ακενώτους πηγές της σωτηρίας του Χριστού. **Δεν είναι δυνατόν χωρίς μετάνοια να λάβη κανείς την λύση των κακών**, ούτε να επιτύχη τον μακαρισμόν, έστω και αν είναι Προφήτης ή Απόστολος ή και Ευαγγελιστής. Πράγματι όλοι από την ιδίαν πηγή έχουν αντλήσει. Μεταξύ των Προφητών ο ίδιος ο Δαυίδ, ο οποίος και μετά την μοιχείαν παραμένει Προφήτης, με την Χάριν Εκείνου που τον συνεχώρησε. Από τους Αποστόλους ο Πέτρος και ο Παύλος, από τους οποίους ο μεν ένας έχει «τας κλεις της βασιλείας» μετά την άρνησιν, ο δε άλλος κατέστη Απόστολος των εθνών μετά την δίωξη, μετατρέποντας τον ιουδαϊκόν ζήλον σε ευαγγελικόν τρόπο. Και μέσα στα Ευαγγέλια εγνώρισα σωζόμενον τελώνην, όχι μόνο τον Ματθαίον, αλλά μαζί μ’ αυτόν και άλλους δύο. Ο ένας από αυτούς, προσευχόμενος και κτυπώντας το στήθος του όπου υπήρχε ο θησαυρός των κακών, και μη τολμώντας να σταθή στον ναό με τα χέρια και το βλέμμα υψωμένα, όχι μόνον εδικαιώθη, αλλά και εστεφανώθη, εν αντιθέσει με τον Φαρισαίον. Και ο σημερινός Ζακχαίος, αφού ανέβη στο δένδρον, όπου πολλές φορές είχε σταθεί για να κατασκοπεύη μη του διαφύγη κάποιος έμπορος και μείνει αφορολόγητος, τώρα επρόσεχε μη του διαφύγη απαρατήρητος ο έμπορος του ουρανού και της γης, ο οποίος είχε μέσα του τον άσυλον θησαυρόν της Βασιλείας των Ουρανών.

Για να μη συγχέωμεν όμως τις ιστορίες των τελωνών μεταξύ τους, ας διαπραγματευθούμε σήμερα, εάν νομίζετε, και ας εξετάσωμε λεπτομερέστερα την υπόθεση μόνον του Ζακχαίου. «Εισελθών» ο Ιησούς, λέγει, «διήρχετο την Ιεριχώ. Και ιδού ανήρ ονόματι καλούμενος Ζακχαίος, και ούτος ην αρχιτελώνης». Δεν μνημονεύει ο Ευαγγελιστής την Ιεριχώ χωρίς λόγον, αλλά επειδή πρόκειται να ειπή ότι ένας Τελώνης εφιλοξένησε στον οίκο του τον Θεόν. Ήταν απίστευτο το πράγμα. Γι αυτό αναφέρει πρώτα την πατρίδα, για να μας υπομνήση την πόρνην Ραάβ, και έτσι να μας φανή παράδοξος η μεταστροφή του Ζακχαίου. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίον ανέφερε την Ιεριχώ. Να φέρωμε στον νου μας την πόρνην Ραάβ, και να

συγκρίνωμε τον τρόπο της σωτηρίας αυτών των δύο. Όπως δηλαδή η Ραάβ, η πόρνη, εδέχθη τον Ιησού του Ναυή ως κατάσκοπο και τον έκρυψε, έτσι και ο Ζακχαίος, ο τελώνης, εδέχθη και έθρεψε στον οίκο του τον αληθινόν Ιησούν, τον κατάσκοπο της διανοίας μας. Εκείνη εδέχθη τον Ιησού του Ναυή, ο οποίος εισήγαγε τον λαό στην γην της επαγγελίας. Αυτός δέχεται τον αληθινόν Ιησούν, ο οποίος ήλθε για να μας εισαγάγη στην Βασιλείαν των Ουρανών. Εκείνη εδέχθη τον παλαιόν Ιησούν, ο οποίος κατηδάφισε τα τείχη της Ιεριχούς. Αυτός εδέχθη τον αληθινόν Ιησούν, ο οποίος κατεδάφισε των Ιουδαίων τον ναόν. διότι ο ίδιος είπεν οτι «ου μη μείνη ώδε λίθος επί λίθον, ος ου καταλυθήσεται». Η πόρνη εδέχθη τον Ιησούν εκείνον, ο οποίος εισήγαγε δια μέσου του Ιορδάνου τον λαόν «εις γην ρέουσαν γάλα και μέλι». Ο τελώνης εδέχθη τον αληθινόν Ιησούν, ο οποίος εισήγαγε δια του Βαπτίσματος τους πιστούς όπου «οφθαλμός ουκ είδε και ους ουκ ήκουσε, και επί καρδίαν ανθρώπου ουκ ανέβη». Η Ραάβ εδέχθη εκείνον τον Ιησούν, ο οποίος εξήγαγε το σταφύλι από την γην της επαγγελίας. Ο Ζακχαίος υπεδέχθη τον αληθινόν Ιησούν, ο οποίος εισήγαγε τον ληστήν στον Παράδεισο. Έχει όμως και κάποιο άλλο μυστικόν νόημα η πόλις, κρυμμένο μέσα στην πηγή της. Η πηγή της Ιεριχούς ήταν κάποτε μητέρα της στειρώσεως, τροφός της ακαρπίας, επειδή το νερό της ήταν ελαττωματικόν. Ενώ είχε το ρείθρον αχανές και έρεε αθόρυβα σαν λάδι, οι προσερχόμενοι περιωρίζοντο μόνο να την βλέπουν και αναχωρούσαν διψασμένοι. Διότι δεν ήταν ακίνδυνος γι’ αυτούς η πόσις. Επρόκειτο πράγματι περί ύδατος ολεθρίου. Το κάλλος της πηγής παρακινούσε τους περαστικούς να σπεύσουν για να πιουν, όμως ο φόβος της βλάβης ανέκοπτε την προθυμία τους. Όθεν, επειδή η πηγή έρεε ματαίως, οι περίοικοι, που πολλές φορές επήγαιναν εκεί, εγόγγυζαν από την δίψα που τους προκαλούσε όχι η ανυδρία αλλά η θέα των υδάτων. Και επειδή δεν είχαν την δυνατότητα να ικανοποιήσουν το πάθος αυτό της δίψης, παρεπονούντο αγανακτισμένοι και απευθύνοντο προς αυτήν λέγοντας: «Τι ρέεις ματαίως, ω πηγή; Θα ήσουν καλλιτέρα αν δεν φαινόσουν, αν είχες κρυφθή στα όρη και στις άμμους και στις ερημίες, όπου δεν θα είχες πολλούς μάρτυρες του κακού». Και γιατί το νερό δεν ήταν πόσιμον; Επειδή ενέκρωνε τα σώματα όσων το έπιναν. Αν έπινε άνδρας, δεν εγίνετο πατέρας, ούτε γυναίκα εγίνετο μητέρα, διότι έχανε την χάρη της μητρότητος. Και όχι μόνον αυτό, αλλά και η γη που εδέχετο αυτό το νερό, ηρνείτο την συνήθη βλάστησή της, και οι εύσκιοι φοίνικες με την τόσην χάρη τους εξεδύοντο την στολή των φύλλων και, για να το ειπούμε με ένα λόγον, ο,τιδήποτε είχε την ατυχία να έλθη σε επαφή με το νερόν αυτό, ερημώνετο. Τοιαύτη ήταν η πηγή, όταν περιήρχετο παλαιά την Ιεριχώ, έως ότου ήλθεν ο Προφήτης Ελισαίος, επήρε αλάτι και το έρριψε στην πηγή, και έτσι εζωοποίησε τα ύδατα. «Τάδε λέγει Κύριος», αναφέρει η Γραφή. «ίαμαι τα ύδατα ταύτα». Αυτά λέγει εκείνος που πάντοτε, όταν ομιλή, τον λόγο του τον κάνει έργο: «Να μη προέλθη πλέον από σας άγονος και στείρα», είπε, και το νερό μετεβλήθη, και οι γαστέρες άρχισαν να ωδίνουν, και η γη να βλαστάνη, και οι άμπελοι να θάλλουν, και η ελαία να επιδεικνύη την ιδικήν της χάρη. Και έτσι οι περίοικοι συμφιλιώθησαν με την πηγή τους, και ενώ παλαιά πολεμούσαν και επολεμούντο, τώρα την ποθούσαν και την επεσκέπτοντο.

Κάτι σπουδαίον όμως θέλει να ειπή το αίνιγμα της πηγής. Αύτη η πηγή, που έρρεεν αφθόνως και παλαιά έδιδε άχρηστο και άγονο νερό, ήταν προτύπωσις της Εκκλησίας.

Πράγματι, πριν από τον Χριστόν, κάθε θρησκεία ήταν τόσον ασεβής ώστε, αν κάποιος άνδρας έπινε από το νερό της πηγής της, έχανε ακόμη και την ιδιότητα να είναι άνθρωπος, και από την συμπλοκήν του με τα είδωλα ηρνείτο την λογικήν φύση της ψυχής. Η δε γυναίκα δεν εγίνετο μητέρα αρετών, δεν έτικτε βλαστήματα σωφροσύνης, ούτε ανέβλυζε το λευκόν της ευσεβείας γάλα. Ενώ όμως αυτή ήταν η κατάστασις της πηγής, ήλθεν ο Κύριος, και αφού έβαλε μέσα της ως άλας τους Αποστόλους, έκαμε τα ύδατά της εύγεστα και πόσιμα. Και ότι ήσαν άλας οι Απόστολοι, άκου τον Χριστόν που λέγει προς αυτούς: «Υμείς εστέ το άλας της γης». Η στείρα και άγονος, όταν μετέλαβε από τα άλατα των Αποστόλων, έγινε πολύγονος, όπως λέγει ο Προφήτης...

Ήλθε λοιπόν ο Ιησούς στην Ιεριχώ, η πηγή κοντά στους ποτιζομένους από την πηγήν, η πολυδύναμος χάρις προς την πολύδενδρο και πολύρρυτον πόλιν. «Καί ιδού ανήρ ονόματι καλούμενος Ζακχαίος, και αυτός ην αρχιτελώνης». Διπλό το κακόν, ότι και ησχολείτο με άδικον τέχνη, και ότι ήταν αρχηγός των κακώς ασχολουμένων με αυτήν. Όχι μόνον ημάρτανε, αλλά είχε και την ευθύνη για ό,τι κακόν έκαμαν οι άλλοι. Απέκλειε τις λεωφόρους για τους οδοιπόρους, και τους υπεχρέωνε να περάσουν από τον παράπλευρον δρόμο της αδικίας του. Ούτε τους ληστάς εμιμείτο, όταν παρεμόνευε τους διερχομένους, ούτε ανέμενε τους οδοιπόρους από ζήλον φιλοξενίας, αλλά, έχοντας ως νόμο την αδικίαν, εφορολογούσε τους ξένους κόπους, μιμούμενος την άσπλαγχνον αδηφαγία των κηφήνων. Όπως δηλαδή οι κηφήνες τρυγούν τον κάματο των μελισσών χωρίς να συμμετέχουν στους κόπους των, έτσι και οι τελώνες κάθονται αργόσχολοι στα σταυροδρόμια και ληστεύουν τους κόπους των ξένων οδοιπόρων.

Κάποιος έπλεε στην θάλασσα, έδωσε μάχες με τις τρικυμίες, επολέμησε με τους ανέμους, διέσχισε μεγάλο και ανυπότακτον πέλαγος, και ο Ζακχαίος έσπευδε να του αφαιρέση το κέρδος με την φορολογία. Άλλος ήταν βοσκός και ταλαιπωρείτο από την ξηρασία και τον καύσωνα, συζούσε με τις βροχές, τα χιόνια και την πάχνη, και είχε ως καλύβη τις προεξοχές των βράχων, τροφή του το τυρί και το γάλα, και ένδυμα ακατέργαστο το δέρμα των προβάτων. Έπεσε όμως ο πτωχός, ο αγροίκος αυτός που έχει ως κατοικία του τα όρη, στα χέρια του Ζακχαίου, ο οποίος απεδεκάτισε τα ζώα του, τον ελήστευσε νομίμως, χωρίς ξίφος τον έσφαξε. Παίρνει ο δράστης το μαχαίρι του, και το αιμόφυρτον αποκομμένο μέλος και απομακρύνεται με αναισθησία, για να αποφύγη την δυσφορία του πάθους, αφήνοντάς τον από ανούσιο πτωχεία πληγωμένο να αποθάνη, αφού πονά μέχρι θανάτου. Δεν φεύγει η ψυχή του άπαξ δια παντός, αλλά θνήσκει σιγά σιγά και συνεχώς. Και για να το ειπώ συντόμως, τόσον ανεπιθύμητος ήταν ο Ζακχαίος για τους εμπόρους, τους οδοιπόρους, τους βουκόλους και τους βοσκούς, όσον τα απόρθητα φρούρια για τους στρατιώτες, οι ύφαλοι για

τους πλοιάρχους και οι ύποπτες κινήσεις για τους πολεμιστάς.

Όμως αυτός, ο οποίος τόσην μανίαν εδείκνυε για την παράλογο συλλογή των χρημάτων, ζητούσε τώρα να ιδή τον Ιησούν, και δεν ημπορούσε. Τον ημπόδιζε το μικρό του ανάστημα και το βάρος της αδικίας. Τελικά όμως θεραπεύει το μειονέκτημα του αναστήματος με την συνετήν του έμπνευση. Τρέχει ενωρίτερα και ανεβαίνει σε κάποιαν συκομορέα, και κρύπτεται μέσα στο πλούσιο φύλλωμά της, πιστεύοντας ότι βλέπει χωρίς να φαίνεται, επειδή ενόμιζε ότι θα διαφύγη της προσοχής του Παντογνώστου. Το ίδιο έπαθε και η αιμορροούσα, νομίζοντας ότι θα κλέψη τον Ιησούν, ο οποίος αρέσκεται σε παρόμοιες περιπτώσεις να κλέπτεται. Αλλά εκείνη τουλάχιστον επλησίασε και ήψατο των ιματίων του, ενώ αυτός έφθασε τον Χριστόν από μακριά, δια μέσου της πίστεως. Ανεβαίνει λοιπόν στο δένδρο, θεραπεύοντας τα κακά που προήλθαν από τον Αδάμ. Ο ένας πλανάται από το δένδρο και απομακρύνεται από τον Θεόν, ενώ ο άλλος σώζεται από το δένδρον, επειδή επιθυμεί να ιδή τον Θεόν. Διότι όταν ήκουσε ότι κάνει πολλά και παράδοξα θαύματα, και ότι εκτός από τα σώματα θεραπεύει και τις ψυχές, και από τις μεν ψυχές αφαιρεί τις αμαρτίες, στα δε σώματα χαρίζει την απάθειαν, επεθύμησε να τον ιδή, αυτόν ο οποίος συγχωρεί τα πάντα στους πάντες, και συλλογίζετο μέσα του: «Ποίος να είναι άραγε αυτός ο Ιησούς που καθαρίζει λεπρούς, θεραπεύει τυφλούς και συγχωρεί τις αμαρτίες όσων του το ζητούν; Πώς μοιάζει άραγε, πώς να είναι η μορφή του; Άραγε τα γνωρίζει όλα; Έχει άραγε υπ’ όψιν του και τις σκέψεις των απόντων, ή μόνον τους λογισμούς αυτών που είναι κοντά του εξετάζει; Άραγε ανιχνεύει ως Θεός τα νοήματα της καρδίας καθενός; Πώς λοιπόν θα τα μάθω όλα αυτά; Ποίος θα μου τα διδάξη; Ποίος άλλος; Η προσωπική πείρα, αυτή είναι διδάσκαλος για όλα. Θα ανέβω στο δένδρο, και θα καλυφθώ από το πλούσιο φύλλωμά του. Κρύπτομαι και έτσι μαθαίνω αν ημπορώ να σωθώ. Εάν αντιληφθή την κίνησιν αυτή της ψυχής μου, τότε θα μάθω ότι εξαλείφει και την αμαρτία της ψυχής μου. Με αυτόν λοιπόν τον τρόπο θα καταλάβω ότι γνωρίζει τα κρυπτά των λογισμών. Εάν με ιδή μέσα σ’ αυτόν τον συνωστισμό, και όχι μόνον με ιδή αλλά ανακαλύψη και της ψυχής μου τον έρωτα. Θα προτιμήσω να τα απορρίψω όλα για να βρω το ένα. Θέλω να μιμηθώ τον Ματθαίο. Και εκείνος τελώνης ήταν όπως εγώ, όμως δεν προσέτρεξε αυθαιρέτως, αλλά προσεκλήθη από τον Ιησού και υπήκουσε. Ο Ματθαίος, φαντάζομαι, καθώς είδε τον Ιησούν, τον ενόμισεν ως έναν από τους οδοιπόρους. Εβαθούλωσε τις παλάμες και άνοιξε, ως συνήθως, τις αγκάλες του, έτοιμος να αρπάξη. Αντί όμως να φορολογήση, όπως ήθελε, τον Χριστόν, εφορολογήθη από αυτόν, και όχι μόνον φαινομενικώς, αλλά προσφέροντας όλον του τον εαυτόν. Πράγματι, την στιγμή που ήκουσε «ακολούθει μοι», υπερέβη την κλίση με την προθυμία του, τρέχοντας όσον ημπορούσε γρηγορότερα πίσω από αυτόν που τον προσείλκυσε. Εάν λοιπόν προσκαλή και τελώνες, και όχι μόνον προσκαλεί, αλλά και δικαιώνει, δεν με βλάπτει η σωρεία των παρελθόντων μου κακών. Διότι, αν ο Ελισσαίος, ρίπτοντας αλάτι στην πηγή μας,

μετέβαλε σε γόνιμο το άγονο νερό της, οπωσδήποτε και αυτός, αν αλατίση με την χάρη την ψυχή μου, θα την διεγείρη προς καρπογονίαν αρετής.

Καθώς εσυλλογίζετο αυτά «ήλθεν επί τον τόπον ο Ιησούς, και αναβλέψας είδεν αυτόν και είπε προς αυτόν: Ζακχαίε, σπεύσας κατάβηθι». Έχεις ανεβεί στο δένδρον ως τελώνης, κατέβα από το δένδρον ως φιλόθεος. Κατέβα από το ξύλον αυτό στην γη, για να ανεβής δια του σταυρού προς τον ουρανόν. Ανήλθες σ' ένα δένδρον, από τους ανθρώπους κρυπτόμενος, ανέρχεσαι δια του σταυρού στους αγγέλους χαριζόμενος. «Σπεύσας» λοιπόν «κατάβηθι' σήμερον γαρ εν οίκω σου δει με μείναι». Ω, τι ανέκφραστη χάρις! Τι απερίγραπτος φιλανθρωπία! Δεν θα είναι πλέον ακάθαρτος ο οίκος του τελώνου. Κάθε κακό θα αποδράση από αυτόν, διότι όπου φιλοξενείται ο Ιησούς, τα πάντα μεταβάλλονται προς το καλλίτερον. «Ζακχαίε», λέγει. «σπεύσας κατάβηθι' σήμερον γαρ εν τω οίκω σου δεί με μείναι». Τι να είπω; Παράδεισος έγινε η οικία του τελώνου. Ό,τι βλέπω στην περίπτωση του ληστού, το ίδιο και τώρα στον Ζακχαίον. Είπε στον ληστή «Σήμερον μετ' εμού έση εν τω Παραδείσω», και συγχρόνως τον παρέλαβε από το ξύλο και τον έβαλε στον Παράδεισον. Είπε στον Ζακχαίο. «Σήμερον εν τω οίκω σου δει με μείναι», και συγχρόνως τον έλαβε μαζί του και εισήλθε, κάνοντας τον οίκο του Παράδεισο πριν από τον Παράδεισο...

Καθώς όμως παρακολουθούσαν τα γενόμενα οι απόγονοι εκείνων που παλαιά αγανακτούσαν και παρεπονούντο για την πηγήν, οι άγευστοι της θείας δυνάμεως και αγαθότητος, σαν να ελυπούντο για την σωτηρία του αρχιτελώνου, εγόγγυζαν μέσα τους λέγοντες ότι «παρά αμαρτωλώ ανδρί εισήλθεν καταλύσαι». Ω, εργάτες της καταφρονήσεως, και γεωργοί της ραθυμίας! Σεις τι είσθε, δίκαιοι ή αμαρτωλοί; Δεν είσθε μοχθηρότεροι από όλους τους ανθρώπους; Πώς λοιπόν ο Ιησούς ήλθε και εσκήνωσε μεταξύ σας; Πώς εγεννήθη μεταξύ σας, ανετράφη, ανδρώθη, έπιεν, έφαγε; Γιατί λοιπόν παραβλέπετε τα ιδικά σας τραύματα, και ανιχνεύετε τα πταίσματα του πλησίον; Και εκτός αυτού, γιατί άλλοτε λέγετε τον Χριστόν αμαρτωλόν, και άλλοτε δίκαιον; Όταν εθεράπευσε τον εκ γενετής τυφλό, τον απεκαλέσατε αμαρτωλό, λέγοντας «δος δόξαν τω Θεώ. Ημείς γαρ οίδαμεν ότι αμαρτωλός εστίν», επειδη λύει το Σάββατο. Τώρα που ήλθε κάτω από την στέγη του τελώνου, τον διασύρετε ενώπιον όλων ως μη δίκαιον, διότι συντρώγει αναξίως με αμαρτωλούς. Αν θεραπεύση τυφλόν, τον λέγετε αμαρτωλόν, αν συμφάγη με αμαρτωλούς τον διασύρετε, ότι συντρώγει αναξίως με αμαρτωλούς. Τι λοιπόν; Να μη θεραπεύση τυφλόν το Σάββατο για να μη νομισθή αμαρτωλός; Να μη φάγη με τελώνες για να θεωρηθή δίκαιος; Γιατί τον κατηγορείτε; Και πού αλλού έπρεπε να τεθή το φως, παρά σε μέρος σκοτεινό; Πού έπρεπε να έλθη ο ιατρός; Να μη προστρέξη σ' αυτούς που υποφέρουν; «Ου χρείαν έχουσιν οι ισχύοντες ιατρού, αλλά οι κακώς έχοντες». Πού έπρεπε να παρουσιασθή ο αμνός του Θεού; Όχι προς τους τελώνες και αμαρτωλούς, ώστε να λάβη το φορτίο τους επάνω του, να τους ελαφρύνη, και έτσι να τους καταστήση ικανούς για τα υψηλότερα; Ματαίως τον κακολογείτε. Έχει εκπληρωθή σε σας αυτό που ελέχθη, ότι «οι τελώναι και αι πόρναι προάγουσιν υμάς (σας προλαμβάνουν δηλαδή) εις την

βασιλείαν των ουρανών».

«Σταθείς δε Ζακχαίος είπε προς τον Κυριον. Ιδού τα ημίση των υπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοις πτωχοίς” και ει τινος εσυκοφάντησα αποδίδωμι τετραπλούν». Τώρα που έχω δεχθή στον οίκο μου εσέ τον προστάτη των πτωχών, δεν ανέχομαι πλέον να αδικώ τους πτωχούς, δεν με κατέχει πλέον ο φόβος μήπως δεν συλλέξω χρήματα, αφού εφιλοξένησα αυτόν που χαρίζει τον πλούτον τον ακένωτον. Δεν παραμονεύω πλέον τους οδοιπόρους, αφού συνήντησα στον δρόμο της ζωής μου τον Ύψιστον Θεόν, που κατέβη στην γη με μορφήν ανθρώπου, για να χαρίση αμνηστεία και να σχίση το χειρόγραφον των αμαρτιών μας...

Μολονότι όμως είναι ο όντως πλούσιος, έζησε ως πτωχός. Γι’ αυτό και ο Ζακχαίος έλεγε «Αι αλώπεκες φωλεούς έχουσι, και τα πετεινά του ουρανού κατασκηνώσεις, συ δε ουκ έχεις που την κεφαλήν κλίνη». Ας χαθούν οι επίσημες αυλές και τα προαύλια, οι οικοδομικές μεγαλουργίες, οι λαμπροί και περιφανείς οίκοι. Αντί όλων αυτών μόνον τον ακένωτον πλούτο της πτωχείας σου ζητώ. Αλλά επειδή αδυνατώ να διηγηθώ επαξίως τον πλούτο της ψυχής του Ζακχαίου, ας αφήσωμε τον λόγο στον πλούσιον σε αρετές Πατέρα, ο οποίος θα ομιλήση στην καρδία του καθενός. Στον φιλόξενον αρμόζει να διηγήται τις αρετές του φιλόξενου, προς αίνεσιν μεν αυτού, στηριγμόν δε ιδικόν σας και στέφανον της Εκκλησίας, τιμήν δε του Χριστού «ω η δόξα και το κράτος εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν».

(4ος αιών, ΒΕΠΕΣ τόμ. 71, σελ. 114, Από το βιβλίο "Πατερικόν Κυριακοδρόμιον", σελίς 439 και εξής. Επιμέλεια κειμένου: Δημήτρης Δημουλάς)

(Πηγή ηλ. κειμένου: orp.gr)